



Prof. MUDr. Jan Lukeš

profesor všeobecnej a experimentálnej patológie

* 19. 04. 1885 – Kralupy nad Vltavou
+ 14. 05. 1958 – Brno

Rektor UK: 1938/39 – do 3.1.1939

O obraze:

autor: Ján Berger, 2008
olej, plátno, 100 x 80 cm
majetok UK

- 1904 – Gymnázium v Prahe na Žitnej ulici
- 1910 – MUDr. na LF Karlo-Ferdinandovej univerzity (teraz Univerzita Karlova) v Prahe; Študijný pobyt: 1919 - Nemecko
- 1907 – 1910 demonštrátor Patologicko-anatomického ústavu KFU v Prahe
- 1911 – 1914, 1918 – 1919 asistent Patologicko-anatomického ústavu KFU v Prahe
- 1914 – 1918 vojenská služba v rakúskych jednotkách v Rumunsku
- 1919 – asistent Vysoké školy zverolekárskej (VŠZ) v Brne
- 1920 – habilitovaný na VŠZ v Brne pre odbor všeobecnej patológie, patologickú anatóniu a histológiu
- 1920 – mimoriadny profesor VŠZ v Brne
- 1920 – 1925 prednosta Patologicko-anatomického ústavu VŠZ v Brne
- 1925 – 1938 riadny profesor všeobecnej a experimentálnej patológie LF UK v Bratislave
- 1926 – prednosta Ústavu všeobecnej a experimentálnej patológie LF UK
- 1927 – venia legendi profesúra rozšírená o nominálny odbor patologická anatónia LF UK
- 1927 – 1938 prednosta Ústavu pre patologickú anatóniu, histológiu a bakteriológiu LF UK
- 1927 – 1938 prosektor Všeobecnej a klinickej nemocnice v Bratislave
- 1938/39 (do 31.12.1938) – rektor UK
- 1928/29 – dekan LF UK
- 1929/30 – prodekan LF UK
- 1928 – 1930, 1938 – len AS UK
- 1939 – 1945 lekár v Uherském Hradišti a v Zlíne
- 1939, 1945 – 1958 profesor LF Masarykovej univerzity v Brne
- 1947 – 1958 vedúci Mikrobiologického ústavu LF MU

Vynikajúci vedec a pedagóg, ktorý svojim pôsobením na lekárskej fakulte vybudoval solídnu základňu pre rozvoj patologickej anatónie a histológie na Slovensku. Vo svojich vedeckovýskumných prácach a klinickej praxi sa zaoberal spirochétami, genézou tuberkulózy a porovnávacou patologickou anatóniou, najmä pri ochoreniach na TBC. Uznanie svetovej odbornej verejnosti si však získal objavením pôvodcu štuttgartskej choroby psov (Spirochaeta melanogenes canum Lukeš) a objasnením etiológie typhu canum.

Publikačná inos (výber)

- O experimentálnych poruchách arterií u zvierat (1914)
- O žlté jaterné atrofii (1915)
- Písomník ku vzniku amyloidu a jeho pomere k hyalínu (1919)
- K epidemiológii dysenterie (1919)
- O pľúcnych nádoroch (1921)
- Písomník ke štúdiu podstaty haemolysínu a agglutimínu (1921)
- Imunita pľúcni slezinné u morčiat a králikov (1923)
- Nález spirochaet pri tyfu psov a jejich aetiologický význam (1923)
- Spirochaetosis der Stuttgarter Hundeseuche (1923), Zur Ätiologie der Stuttgarter Hundeseuche (1923)
- Sur la présence de spirochètes chez les chiens atteints de gastro-entérite et sur le rôle pathogène possible de ces micro-organismes (1924)
- O zánatách (1924)
- Typhus canum (1924)
- K nálezom a významu spirochaet pri tyfu psov (1924)
- K histogéne nádorov štítnej žľazy (1924)

- Genesa a srovnávací pathologická anatomie tuberkulosity (1925)
- Beitrag zur Aetiologie der Stuttgarter Hundeseuche (1925)
- K otázce aetiologie lymphogranulomatosis (1925)
- O praekancerózních stavech vznikajících působením živočišných parazitů (1925)
- Spirochaetosis melaenogenes canum (1926)
- Einige Bemerkungen zur Darstellung der Spirochäten im Schnitte (1926)
- Genesa a srovnávací pathologická anatomie tuberkulosity (1926)
- Dnešní stav otázky amyloidu (1926)
- O významu zootechniky pro konstituční pathologii (1928)
- Naše zkušenosti s horečkovou léčbou a výrobou vakcín (1933)
- Trombosis žil ledvinových při amyloidose ledvin (1936)
- Myelosis leukaemica a tuberkulosis (1936)
- Úvaha o tularemii (1937)

Členstvo vo vedeckých spoločnostiach a odborných komisiách

Člen Ujenej spoločnosti Šafárikovej, **člen** hospodárskej komisie UK, **člen** finančnej komisie UK, **člen** stavebnej komisie UK, **komisár pre skúšky** z odboru bakteriológie a sérológie.

Vyznamenania

- Juhoslovanský Rad sv. Sávy III. triedy

Pramene a bibliografia

- AUK, Zápisnica akademického senátu UK z 26.1.1939, s. 5.
- AUK, fond Učiteľia LF UK, kart. 2.
- AUK, fond Habilitačné spisy LF UK, kart. 16.
- Masaryk v slovníku naučném. Praha 1929, díl IV., s. 589.
- Soznam osôb a ústavov taktiež štátnych skúšobných komisií podľa stavu na začiatku študijného roku 1938-39. Bratislava 1938, s. 16, 45, 50..
- Dolan, O.: Prehľad profesorov 1919-1966. Prehľad pracovísk 1919-1948. Bratislava 1968, s. 34, 175, 176, 179.
- 50 rokov Univerzity Komenského. Vydané príležitosti 50. Výročia založenia Univerzity Komenského. Bratislava 1969, s. 69-70.
- Encyklopédia Slovenska. Bratislava 1982, VI. zv., s. 735.
- Stručný pohľad na Univerzitu Karlovu v Praze. 1997.

Spracoval: PhDr. Viliam Csáder, vedúci Archívu UK